

[Albrechtsen]

Så vidt jeg har forstået det, har USA ikke afvist at gå ind i en drøftelse af dette spørgsmål med Sovjet, og derfor mener jeg, det er vigtigt, at Danmark siger sin mening.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg er bekendt med, at sovjetiske forhandlere i Genève skulle have fremsat et uformelt forslag, hvorefter Sovjetunionen tilbyder at standse opførelsen af radaren i Krasnojarsk, hvis USA til gengæld indstiller moderniseringen af de eksisterende Early Warning-anlæg i Thule og Fyllingsdale.

Det er den amerikanske opfattelse, at Krasnojarskradaren strider mod ABM-traktaten, nærmere betegnet artikel VI b, hvorefter parterne er forpligtet til ikke i fremtiden at opføre sådanne radarer undtagen i periferien af deres territorium og orienteret udad.

Derimod finder amerikanerne, at moderniseringerne i Thule og Fyllingsdale ikke er i modstrid med ABM-traktaten. De er etableret længe før ABM-traktatens tilblivelse og har hele tiden været og forbliver rene varslingsanlæg mod interkontinentale missiler uden andre opgaver. Det drejer sig derfor i amerikanske øjne om en sammenstilling af en sovjetisk aktivitet, som er forbudt i henhold til ABM-traktaten, med foranstaltninger, som amerikanerne lovligt kan foretage.

Som jeg skal komme nærmere ind på i besvarelsen af det næste spørgsmål, er det min principielle holdning, at det tilkommer parterne selv at fortolke deres aftale, men at jeg ikke har grund til at tro, at de amerikanske handlinger strider mod traktaten.

I øvrigt mener jeg heller ikke at have hørt sovjetiske påstande om, at de amerikanske moderniseringer skulle være i strid med ABM-traktaten. Hvad der skal komme ud af det sovjetiske forslag, må efter min opfattelse overlades til forhandlingsparterne i Genève, hvis det overhovedet bliver præsenteret i officiel form.

Albrechtsen (VS):

Jeg har forstået på ministeren, at han ikke selv har foretaget nogen konkret vurdering af forholdet til traktaten, men det vil jeg vende tilbage til under det næste spørgsmål.

Jeg forstod ikke helt, om ministeren bekræftede, at det faktisk er rigtigt, at USA ikke på forhånd har afvist at gå ind i en

drøftelse med Sovjetunionen om denne sag. USA har faktisk stillet den mulighed åben, at man kunne løse dette radarproblem gennem en løsning som den, Sovjet har opstillet, hvor man fra hver side fjerner de anlæg, som der gensidigt er rejst tvivl om.

Vil ministeren bekræfte, at det faktisk er en mulighed, og finder ministeren ikke på den baggrund, at det er oplagt set i forhold til folketingets dagsordener, at Danmark så bør forsøge på at få den mulighed gennemført? Det kan man jo da kun forsøge, hvis man over for begge parter, USA og Sovjet, tilkendegiver, at Danmark ønsker en sådan løsning.

Jeg vil også godt spørge, om det ikke er rigtigt, at den juridiske rådgiver, Rhineland, som var med til at forhandle traktaten fra USAs side, har karakteriseret det sovjetiske udspil som et favorabelt tilbud, et tilbud, der efter hans mening i høj grad også er i amerikansk interesse.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil gerne sige først for at undgå enhver misforståelse, at regeringen lægger overmåde megen vægt på ABM-aftalen, men at vi skal være opmærksom på – sådan som der også er blevet givet udtryk for fra amerikansk side – at der her er tale om en sammenstilling af en aktivitet, altså Krasnojarsk, som efter amerikansk opfattelse er i modstrid med ABM-traktaten, med en aktivitet, Thule og Fyllingsdale, der ligger helt inden for ABM-traktaten, eller som i øvrigt ikke er omfattet af ABM-traktaten, fordi det er anlæg, der blev etableret før ABM.

Men som jeg har sagt det i min første besvarelse, er det en traktat, der hviler på de to supermagter, og det er derfor helt naturligt, at det bliver i sammenhæng med de forhandlinger, der føres mellem supermagterne, at spørgsmålet bringes op. Vi har i dag kun kendskab til det som et uofficielt forslag. Om det kommer som et officielt sovjetisk forslag, må forhandlingsituationen vise.

Albrechtsen (VS):

Nu står der i Berlinske Tidende den 31. oktober, at det forventes i Washington, at den amerikanske regering før topmødet vil henvende sig til den danske regering om Thulebasens fremtid.